

Утвърждавам!

Инж. Иво Петров
Областен управител
на област Перник

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В ОБЛАСТ ПЕРНИК (2013- 2020 г.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. Въведение	стр. 3
II. Актуално състояние на ромската общност	стр. 4-11
Анализ на състоянието на ромската общност по сектори:	
Жилищни условия	стр. 11-14
Заетост	стр. 14-16
Образование	стр. 17-19
Здравеопазване	стр. 20-24
Върховенство на закона и недискриминация	стр. 25
Култура и медии	стр. 26
III. Визия	стр. 27-28
IV. Стратегическа цел	стр. 27-28
V. Водещи принципи и хоризонтални аспекти при изпълнението.....	стр. 27-28
Принципи.....	
Хоризонтални аспекти.....	
Цели на областното планиране.....	
VI. Приоритети: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии.....	стр. 28
1. Образование.....	стр. 28-30
2. Здравеопазване.....	стр. 30-32
3. Жилищни условия.....	стр. 32-33
4. Заетост.....	стр. 33-34
5. Върховенство на закона и недискриминация.....	стр. 35- 36
6. Култура и медии.....	стр. 36- 37
VII. Институционална рамка и структури.....	стр. 37
Заклучение.....	стр. 38

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В ОБЛАСТ ПЕРНИК (2012 - 2020)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Областна стратегия за интегриране на ромите в област Перник (2012-2020), наричана Стратегията, е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво и е приета в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012 г. Следвайки Националната стратегия и рамката на Европейския съюз (ЕС) за национални ромски стратегии, настоящият документ използва името роми като обобщаващо както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.

Стратегията прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Областната стратегия за интегриране на ромите е изработена в резултат на сътрудничество от страна на отговорните институции в сътрудничество с гражданския сектор и в частност ромски неправителствени организации.

Настоящият документ се приема за период до 2020 г. включително. Оперативното изпълнение на Областната стратегия на Пернишка област за интегриране на ромите (2012-2020) се осъществява чрез Общинските планове за действие (ОПД), изпълнявани в два периода. Първият период 2012-2014 г., завършва с изпълнението на Националния план за действие по международната инициатива „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, актуализиран през 2011 г., като с оглед неговото приключване (2 февруари 2015 г.) е предвиден цялостен анализ на изпълнението за периода.

Вторият период 2014-2020 г. обхваща следващия програмен период на Европейския съюз по Оперативните програми за България с оглед финансова подкрепа чрез използването на инструментите на ЕС. С цел осигуряването на ефективност и устойчивост на мерките се предвижда междинен преглед/актуализация на ОПД през 2017 г.

След 2020 година, Стратегията ще може да бъде продължена, допълнена или изменена, в зависимост от постигнатите резултати и евентуалните промени, които биха могли да настъпят в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

2. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ

Област Перник обхваща шест общини - Перник, Радомир, Брезник, Трън, Земен и Ковачевци и е разположена на 30 км в югозападна посока от столицата. В административно отношение област Перник има 171 населени места /6 града, 165 села/ и 119 кметства.

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., ромите остават третата по големина етническа група в България. Като роми са се самоопределили 325 343 души или 4.9% от българските граждани.

Към 01.02.2011 г. населението на област Перник по окончателните данни от «Преброяване 2011» е - 133 530 души, което представлява 1,8% от населението на страната и подрежда областта на 21-во място по население сред останалите области.

Населението на областта е разпределено в 171 населени места, от които - 6 града. Запазва се тенденцията на урбанизацията - намаляване населението в селата и увеличаване в градовете

- 78.8% или 105 182 души живеят в градовете
- 21.2% или 28 348 души живеят в селата
- през 2001 г. в градовете са живяли - 75,9% от населението, а в селата - 24,1%

По пол населението на областта е разпределено по следния начин:

мъжете са 65 421 души - 49,0%
жените са 68 109 - 51,0%

Населението в областта е разпределено в 6 общини.

Най-голяма по брой на населението община в областта е община Перник с население 97 181 души или - 72,8% от населението на областта.

Най-малката по брой на населението община е Ковачевци с население - 1 600 души или 1,2% от населението в областта.

В сравнение с предходното преброяване най-малко е намаляло населението на община Перник - с 7 444 души или с 7,1%, а най-много населението е намаляло в община - Земен с 33,3%.

Населението в областния град Перник е - 80 191 души, това е 60,1% от цялото население на областта.

Само за последните 10 години населението в пернишко се е стопило с 13 699 човека. Основните причини за това са отрицателният прираст и вътрешната миграция, което означава, че починалите са повече от родените и че много хора са отишли да живеят другаде.

В 6 села на територията на региона живеят по-малко от 5 човека. Само в три се е увеличил броят на жителите през последното десетилетие. Това са: Голямо Бучино, Рударци и Драгичево.

Най-тъжната статистика е, че тук, в пернишко, живеят най-малко деца.

От общо 171 населени места в областта, в 63 въобще няма подрастващи. В същото време регионът заема 7-мо място в страната по брой на хората над 64 години. Най-застаряващо е населението в община Ковачевци, в която възрастните са 47% от населението.

Данните за етническа принадлежност на населението са събрани на принципа на «доброволност» при отговорите. Те са такива, каквито лицата са ги декларирали.

В отговорите на тези въпроси **не участва** цялото население.
Дадена е възможност за свободно записан отговор при **самоопределение** в групата "други".

Отговорило е 93,9% от населението на областта и данните са следните:

- **Българска** етническа група - **120 929 души**, или - 96,42% от населението на областта

- **Ромска** етническа група - **3 560** или 2,84%, като 19% са на възраст до 9 години и 201 души - 5,6% от тях живеят в селата. Преобладаващата част - 50% живеят в община Перник, 25% в община Радомир и 18% в община Трън. В сравнение с 2001 г. относителният дял на ромската група се е увеличил с 0,81%.

По данни на ромски неправителствени организации ромите в областта са 10 % от броя на общото население /т.е. броят на ромите е приблизително 13 000 /.

- **Турска** етническа група - **231 души** или - 0,18%
- **Друга** - **259 души** или 0,21%, като 131 души са руска етническа група
- **Не се самоопределят** **443 души** или 0,35%

Майчин език - отговорило е 93,5% от населението и данните са следните:

Българският е майчин език за - 121 935 души - 97,7% от населението отговорило на този въпрос.

Турският е майчин език за - 290 души - или за 0,2% от лицата отговорили на този въпрос
Ромският е майчин език за - 1880 души, или за 1,5% от лицата отговорили на този въпрос.

Руски е майчин език за - 224 души

Относно връзката между етническото самоопределение и самоопределянето по майчин език.

- най-еднородна по майчин език е българската етническа група - сред лицата отговорили и на двата въпроса за етнос и майчин език - **99,8% сред българите** посочват българския за майчин език и **48,2% от самоопределилите се към ромска етническа група** са декларирали че майчиния език им е български.

Вероизповедание - отговорило е 79,4% от населението на областта и данните са следните:

Източноправославно - 90 367 души или 85,2% от отговорилите

Католическо - 403 души

Протестанско - 858 души или 0,8%

Мюсюлманско сунитско - 184 души, мюсюлманско шиитско - 11 души и мюсюлманско - 7 души

Нямат - 5 406 души

Не се самоопределят - 5 433 души

Видно от резултатите в област Перник ромският етнос е втори по численост след българския, Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми“ или „цигани“ да се самоопределят като българи, др. или да не се самоопределят по етнос, което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Лицата от ромската етническа група в Пернишка област са разпределени териториално по общини, както следва:

НАСЕЛЕНИЕ ПО ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА И САМООПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ КЪМ 01.02.2011 ГОДИНА						
Етническа група						
Област Община Населено место	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Българска	Турска	Ромска	Друга	Не се самоопределям
ПЕРНИК ОБЛАСТ	125 422	120 929	231	3 560	259	443
КОВАЧЕВЦИ	1 575	1 569	1	-	4	1
ПЕРНИК	91 246	88 831	176	1 781	208	250
БРЕЗНИК	6 629	6 410	7	189	11	12
РАДОМИР	19 608	18 487	34	893	30	164
ТРЪН	3 651	2 977	2	656	2	14
ЗЕМЕН	2 713	2 655	11	41	4	2

Най-голям е дялът на самоопределилите се като роми в общините Перник и Радомир, следвани от Трън и Брезник. С най-нисък дял е община Земен.

В община Ковачевци няма самоопределили се роми.

12.1. Население по етнически групи, общини и населени места

(Брой)

	Общо население	Общо разпределено по етнос	Българска	Турска	Ромска	Арменска	Еврейска	Влашка	Каракачанска	Руска	Гръцка	Македонска	Румънска	Украинска	Друга	Не се самоопределя
ПЕРНИК	133530	125422	120929	231	3560	15	2	2	-	132	5	5	2	23	73	443
БРЕЗНИК	6945	6629	6410	7	189	-	-	-	-	8	-	-	-	1	2	12
ГР БРЕЗНИК	4123	3925	3741	2	169	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	8
С.АРЗАН	17	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.БАБИЦА	26	25	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
С.БАНИЩЕ	73	71	71	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.БЕГУНОВЦИ	117	116	115	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
С.БИЛИНЦИ	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.БРЕЗНИШКИ	35	34	33	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.БРУСНИК	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ВЕЛКОВЦИ	212	198	198	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ВИДРИЦА	19	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГИГИНЦИ	136	130	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
С.ГОЗ	8	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	19	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	31	31	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНИ	64	61	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНИ	198	198	182	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	11	11	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНИ	14	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	8	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНИ	101	96	95	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	253	192	191	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.ГОРНА	17	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	8	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	17	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	64	64	64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	624	611	607	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
С.ГОРНА	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	46	46	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	100	100	99	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	17	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	116	116	115	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	264	263	260	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

С.СОПИЦА	110	110	109	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
С.СТАНЬОВЦИ	69	69	69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЯРОСЛАВЦИ	15	15	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ЗЕМЕН	2762	2713	2655	11	41	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	2
С.Р.ЗЕМЕН	1668	1622	1618	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
С.БЕРЕНДЕ	38	38	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.БЛАТЕШНИЦА	100	100	83	-	15	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
С.ВРАНЯ СЕНА	39	39	38	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГАБРОВДОЛ	49	49	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА ВРАБЧА	47	47	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОРНА	39	39	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЛОГОВИЦА	39			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ДИВЛЯ	153	151	150	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
С.ДОЛНА ВРАБЧА	16	16	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЕЛОВДОЛ	136	136	136	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЖАБЛЯНО	108	107	106	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.КАЛОТИНЦИ	68	68	45	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.МУРЕНО	88	88	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ОДРАНИЦА	18	18	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ПАДИНЕ	17	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ПЕЩЕРА	158	158	147	10	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
С.РАЯНЦИ	7	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СМИРОВ ДОЛ	13	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
КОВАЧЕВЦИ	1600	1575	1569	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
С.ЕГЪЛНИЦА	201	201	201	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.КАЛИЩЕ	336	328	328	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.КОВАЧЕВЦИ	235	227	225	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
С.КОСАЧА	121	119	119	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЛОБОШ	205	203	203	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.РАКИЛОВЦИ	66	66	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СВЕТЛЯ	125	125	123	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
С.СИРИЩНИК	260	255	253	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
С.СЛАТИНО	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЧЕПИНО	41	41	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ПЕРНИК	97181	91246	88831	176	1781	11	2	1	-	109	5	3	2	17	58	250
С.Р.БАТАНОВЦИ	2263	2208	2189	3	3	-	-	-	-	6	-	-	-	-	2	5
С.Р.ПЕРНИК	80191	75251	73063	78	1709	10	1	1	-	92	5	3	2	17	52	218
С.БОГДАНОВДОЛ	486	485	481	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
С.БОСНЕК	155	155	154	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ВИСКЯР	102	98	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ВИТАНОВЦИ	269	269	269	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ГОЛЕМО	692	586	586	90	11	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4
С.ЛУЧИНО	726			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ДИВОТИНО	1911	1858	1852	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3
С.ДРАГИЧЕВО	2121	2054	2020	1	27	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	2
С.ЗИДАРЦИ	80	80	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

С.КЛАДНИЦА	1202	1039	1030	-	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	3
С.КРАЛЕВ ДОЛ	619	193	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.ЛЕСКОВЕЦ	117	117	116	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЛЮЛИН	849	823	822	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.МЕШИЦА	873	861	854	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ПЛАНИНИЦА	30	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.РАДУЙ	51	51	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.РАСНИК	399	394	394	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.РУДАРЦИ	1362	1312	1277	-	23	-	-	-	-	4	-	-	-	-	1	7
С.СЕЛИЩЕН ДОЛ	146	138	138	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СТУДЕНА	1819	1749	1748	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЧЕРНА ГОРА	302	295	295	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЧУЙПЕТЛОВО	29	28	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЯРДЖИЛОВЦИ	1079	1066	1064	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
РАДОМИР	20896	19608	18487	34	893	4	-	1	-	7	-	2	-	5	11	164
ГР.РАДОМИР	14494	13425	12403	27	866	2	-	1	-	7	-	1	-	4	7	107
С.БАЙКАЛСКО	62	62	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.БЕЛАНИЦА	13	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.БОБОРАЦИ	108	106	106	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.БОРНАРЕВО	63	62	62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ВЛАДИМИР	169	159	154	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
С.ГОРНА		252	251	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
ДИКАНЯ	264															
С.ГЪЛЪБНИК	275	275	270	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.ДЕБЕЛИ ЛАГ	168	166	166	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ДОЛНА		412	408	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ДИКАНЯ	443															
С.ДОЛНИ		360	359	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
РАКОВЕЦ	361															
С.ДРАГОМИРОВО	26	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ДРЕН	1175	1121	1094	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	23
С.ДРУГАН	432	426	425	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.ЖЕДНА	88	86	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЖИТУША	116	111	111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ИЗВОР	536	516	515	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
С.КАСИЛАГ	51	51	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.КЛЕНОВИК	236	196	167	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29
С.КОНДОФРЕЙ	164	160	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.КОПАНИЦА	234	231	231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.КОШАРИТЕ	81	80	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.НЕГОВАНЦИ	106	105	104	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.НИКОЛАЕВО	52	52	50	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ПОЦЪРНЕНЦИ	80	80	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ПРИБОЙ	213	211	210	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.РАДИБОШ	42	42	34	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СТАРО СЕЛО	177	161	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СТЕФАНОВО	430	426	419	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.УГЛЯРЦИ	61	61	56	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

С. ЧЕРВЕНА	59	59	59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. МОГИЛА	117	116	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЧУКОВЕЦ	117	116	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ТРЪН	4146	3651	2977	2	656	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	14
ГР. ТРЪН	2443	2200	1579	1	611	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
С. БАНКЯ	15	14	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. БЕРАИНЦИ	11	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. БОГОЙНА	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. БОХОВА	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. БУСИНЦИ	28	28	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. БУТРОИНЦИ	19	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ВЕЛИНОВО	37	35	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ВИДРАР	14	14	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ВРАБЧА	35	33	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ВУКАН	25	25	15	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ГЛАВАНОВЦИ	105	23	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ГЛОГОВИЦА	87	87	87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ГОРНА МЕЛНА	15	15	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ГОРОЧЕВЦИ	24	24	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ДЖИНЧОВЦИ	24	24	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ДОКЪОВЦИ	29	29	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ДОЛНА МЕЛНА	29	29	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ДЪЛГА ЛУКА	11	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЕЗДИМИРЦИ	47	47	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
С. ЕЛОВИЦА	30	30	22	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЕРУЛ	40	40	39	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
С. ЗАБЕЛ	29	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЗЕЛЕНИГРАД	83	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. КОЖИНЦИ	34	34	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. КОСТУРИНЦИ	22	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. КЪШЛЕ	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЛЕВА РЕКА	58	57	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЛЕШНИКОВЦИ	13	13	6	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЛОМНИЦА	46	46	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ЛЯЛИНЦИ	30	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. МИЛКЪОВЦИ	28	28	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. МИЛОСЛАВЦИ	27	26	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С. МРАКЕТИНЦИ	17	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. МРАМОР	34	34	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. НАСАЛЕВЦИ	16	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. НЕДЕЛКОВО	62	62	62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ПАРАМУН	35	35	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ПЕНКЪОВЦИ	35	32	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. ПРОДАНЧА	7	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. РАДОВО	21	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. РАНИ ЛУГ	28	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С. РЕЯНОВЦИ	10	10	9	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

С.СЛИШОВЦИ	29	29	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СТАЙЧОВЦИ	29	29	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СТРЕЗИМИРОВЦИ	6	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.СТУДЕН ИЗВОР	9	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ТУРОКОВЦИ	110	109	104	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.ФИЛИПОВЦИ	160	147	146	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
С.ЦЕГРИЛОВЦИ	9	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ШИПКОВИЦА	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
С.ЯРЛОВЦИ	60	59	42	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Анализ на състоянието на ромската общност по сектори:

Жилищни условия

По данни на НСИ от последното преброяване на населението и жилищния фонд от 2011 г., на национално равнище етническите българи разполагат средно с 23.2 кв.м. жилищна площ на едно лице, а при ромите тя е едва 10.6 кв.м. Делът на обитаваните жилища в област Перник е 55.1% от жилищния фонд.

В град Перник са обособени няколко района, населени предимно с ромско население: кв."Рудничар", кв. "Хумни дол", кв."Куциян", кв. „Караманица", кв. „Железни заводи", кв."7-ми септември", кв." В. Левски", кв. „Цалева клуша".

В три квартала - кв. "Каменина", кв. „Могиличе" кв. „Мошино" населението е смесено и живеят по-малка група жители от ромската етническа група.

ОБЩИНСКИ БЛОК кв. Мошино, ул. „Мл. Стоянов" №11

Блокът е в лошо състояние, с лоша инженерна инфраструктура - водопровод, канализация, течаш покрив и без работещ асансьор. Конструкцията е ЕПЖС. Коридорен тип с двустранно разположение на стаите. Има два асансьора, които от години не работят.

Блокът е топлофициран с централно парно отопление, но част от радиаторите липсват, има натрупани неплатени сметки от наемателите, поради което топлоподаването е прекратено.

В и К и ел инсталациите са амортизирани и функционално обезценени. Принудителната вентилация в санитарните възли не работи. Покривът е плосък, с хидроизолация, но поради дългият период, през който не е правено ремонт са се получили течове. Дограмата е дървена и неизолирана и има загуба на отоплителна енергия. Стените са облицовани с тапети, подът е с балатум и мокет, а тавана и общите пространства са боядисани с постна /блажна/ боя.

Към края на 2011 г. броят на ромите от блока на ул. „Младен Стоянов“ №11 е 156 човека (65 семейства с общо 51 деца); 2 самотни майки с по две деца и 105 безработни в трудоспособна възраст без здравно осигуряване, без собственост, живеещи в изключително лоши жилищни условия.

„БАРАКИТЕ“ в кв. „МОГИЛИЧЕ“

Кв Могилоче" се намира в югозападната част на град Перник. Население от 953 души, мъже - 382, жени - 571, деца от 0-17 години – 280.

Размерът на територията, обитавана от ромите е около 1500 кв. м.

Обособена територия са жилища, които не отговарят на законоустановените стандарти за жилищно строителство и проектиране. Помещенията са били използвани за настаняване на бригадири, строили жп линията. През 2002 година бараките са били 7 на брой, а сега наброяват 3 с общо население 189 души. Жилищата са електрифицирани с външен източник за питейна вода, без изградена канализация и САНИТАРНИ ПОМЕЩЕНИЯ.

Ромите от по-долу изброените квартали живеят незаконно в жилища, собственост на Мини Перник ЕАД/л/. Имат електрификация (незаконно включили се към ЧЕЗ) и водопровод с изградена канализация и външни, неработещи САНИТАРНИ ПОМЕЩЕНИЯ.

Кв. „В. Левски“ се намира в югоизточната част на град Перник. Заема площ от 81 дка. Население - 671 души, от които мъже - 298, жени - 352. деца от 0-17 години - 259;

Размерът на територията, обитавана от ромите е около 1000 кв.м

Приблизителен брой- около 252 души .

Състав - от 252 души (122 възрастни, от които 38 пенсионери) (58 семейства), мъже - 125, жени - 127. деца от 0-17 години- 130;

Статус на населението към 07.2011г - здравесвен статус - осигурени лица 140. неосигурени , 112,

Състояние на заетост - (0 лица постоянна, 2 временна) - 113 безработни , 125 учащи се, 115 възрастни. 38 пенсионери 0 лица ползващи се по програми на БТ;

Степен на образование - основно 120 души, средно 55, висше 0.

Повечето живеят незаконно, в изключително лоши жилищни условия, които не отговарят на законоустановените норми за жилищно строителство. В района има регистриран противозаконен подземен добив на въглища, като за целта се изграждат подземни галерии, където се използват за работа и непълнолетни и/или малолетни и има предпоставки и опасност от затрупване и задушаване.

Кв. „Куцийан“ се намира в източната част на град Перник. Заема площ от 139 дка С население от 1000 души, мъже - 459. жени - 541, деца от 0-17 години – 351.

Размерът на територията, обитавана от представители на ромското малцинство е около 1900 кв. м

Приблизителен брой на ромите, населяващи територията е около 337 души местно население

Състав - от 337 души (85 възрастни, от които 17 пенсионери) (70 семейства) . мъже – 139, жени - 198 деца от 0-17 години 170;

Кв. „Хумни дол“ се намира в източната част на град Перник. Заема площ от 23 дка С, население от 890 души, мъже – 480, жени - 410, деца от 0-17 години - 310Размер на територията обитавана от ромите е около 900 кв м..

Приблизителният брой на живущите от ромски произход е около 390 души .

Състав - от 390 души (210 възрастни, от които 97 пенсионери) (70 семейства), мъже - 150. жени - 190, деца от 0-17 години-130;

Населението от ромски произход в община Брезник е около 900 души или 21.4 % от общия брой жители (по експертна оценка) и е съсредоточено в града, по селата няма роми. От Националното преброяване през 2011 г., като роми се самоопределят само 189 души. На територията на община Брезник няма представители от други малцинствени групи.

В Община Брезник жилищата в града са сравнително благоустроени. Над 91.27% от жилищата в града притежават стандартните елементи – електричество и вода.

96.57% от жилищата в града имат обществена канализация.

На територията на общината съществуват голям брой необитавани жилища (предимно в селата и махалите на общината). Ромите в града са съсредоточени предимно в квартал „Могилица“ и са преобладаваща част от жителите на този квартал, който е със смесено население. Около 92.7 % от ромите в ромските семейства живеят при много добри материално – битови и санитарно – хигиенни условия. Около 90% от ромите са интегрирани в обществото. Останалите 7.3% (66 роми в 13 семейства) живеят при изключително лоши битови условия, в пренаселени жилища.

Ромите в град Радомир живеят предимно в три основни квартала : “Башевица”, “Гарата” и “Арката”, като “Башевица” и “Гарата” са квартали с построени къщи, а “Арката” е панелно-блоково строителство. И в трите квартала е изградена добра инфраструктура – улици, улично осветление, алеи и градинки. Канализация има в кварталите “Гарата” и “Арката”, а в “Башевица” е необходимо да бъде изградена. Жилищните условия в тези квартали са добри. Голяма част от ромското население живее в собствени къщи, но живеят по няколко семейства на едно място. Обикновено те са с 2 /две/ и повече деца, което води до затруднено съжителстване. Друга част от ромската етническа група ползват общински жилища. Общината разполага с 185 общински жилища и в 90% от тях са настанени роми. Трудно е събирането на наемите за част от тези жилища, но на семействата с натрупани големи задължения за наем е предоставена възможността за разсрочено издължаване на дължимите суми. Малка част от ромското население живее в малки примитивни жилища с лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия.

В трите преобладаващо ромски квартала чистотата се поддържа от фирма за сметопочистване и няма замърсени терени.

В гр. Трън компактно ромско население е съсредоточено в три основни квартала на града: кв., Мурговица”, ул., Народна воля” и кв., Баринци”. В кварталите „ Мурговица” и „Баринци” има водопроводна и канализационна мрежа. Част от семействата живеят в жилищни блокове с изградени електричество, водопровод и канализация. На ул., Народна воля” има водопровод и канал, но на част от семействата, поради неплатени сметки им е прекъсната мрежата.

В община Трън има 51 села, от тях само в шест села живеят ромски семейства по данни на кметските наместници. Това са с. Филиповци- 3 семейства, с. Турковци- 5, с. Лешниковци- 1 ромско семейство, с. Ярловци-4 семейства, с. Бутроинци- 1 семейство и с. Милославци- 2 ромски семейства, които са с постоянна адресна регистрация.

На територията на община Трън няма изработени кадастрални карти и регистри към тях. Част от ромите обитават имоти общинска собственост, други обитават имоти държавна собственост, с построени масивни сгради и паянтови постройки, трети живеят в собствени имоти- масивни жилищни сгради, за които има актуален план за регулация, но няма план за застрояване.

Обикновено в една къща живеят по няколко семейства.

През годините са извършвани ремонти на общински жилища, в които живеят ромски семейства / вътрешна мазилка, направа на водопроводна мрежа, монтаж на липсваща дограма и освежаване, асфалтиране на улица от 900 кв.м., намираща се в ромски квартал/.

Има терени с компактно ромско население, които са извън регулация.

В гр. Трън съществуват две сгради- бивше общежитие на „ Кракра лес“- гр. Перник, в което община Трън настанява ромски семейства: в едната сграда са настанени и живеят около 5 ромски семейства , а в другата сграда на бившата болница са настанени и живеят - 4 семейства.

Има постъпили много заявления на нуждаещи се, но община Трън не разполага с жилища.

Като основни се очертават проблеми с недостатъчен брой жилища, общинска собственост в общините Перник и Трън, където да бъдат настанявани ромски и други в уязвимо социално положение семейства, липса на изработени кадастрални карти и регистри в община Трън.

Липсата на добре изградена канализация и санитарни възли, както и пренаселените на места жилища са предпоставка за развитие и впоследствие разпространение на болести като хепатит, туберкулоза и др.

Заетост

В последните десетилетия, вследствие на икономическите промени, и не на последно място и под влиянието на икономическата криза след 2008 г. ромите са в неизгодно положение на пазара на труда.

По данни от Дирекции Бюра по труда, през 2010г. в обучения по национални програми и такива с европейско финансиране са включени общо 1 138 лица, от които 310 са безработни и 828 са заети, а от тях общо са младежи на възраст до 29 години. Броят на обучените лица през 2011г. е 1 496, от които 617 безработни и 879 заети, а от общия брой 409 са младежи до 29 години. Към 30.09.2012г., включените в обучения лица са общо 1 132, като 654 са регистрирани като безработни и 478 като заети. Общият брой на включените в обучения младежи към посочената дата е 300.

Както се вижда от представените данни, броят на лицата, които са включени в обучения по национални програми и такива с европейско финансиране нараства през 2011г. спрямо броя през 2010г., като към края на месец септември тази година, в обучения са включени почти толкова лица, колкото за цялата 2010г.

Според последното преброяване от 2011г. с най-висок коефициент на икономическа активност е област София (столица) - 71.5%, следвана от област Перник - 68.3%.

Към м. ноември 2012 г. в Дирекция „Бюро по труда“-Перник за регистрирани 6430 лица. От тях самоопределили се като роми са едва 280, от тях броят на младите хора до 29 г. е общо 91 лица.

От тях:

В Община Перник-	80, от тях младежи до 29 г.-	24;
В Община Радомир-	65;	- 15;
В Община Брезник-	4;	- 2;
В Община Трън -	131;	-50

В общините Земен и Ковачевци няма регистрирани, самоопределили се като роми лица.

В ДБТ Перник има назначен 1 бр. ромски медиатор за мотивиране и привличане на неактивни лица в ДБТ.

Програми, насочени към уязвимите групи на пазара на труда в ДБТ-Перник:

1. НП „ОСПОЗ“

2. По ОП „РЧР“, Схема „Вземи живота си в свои ръце“ по проекти:

- „На стаж в медиите“ - реализира се в общините Брезник / 15 участника/ и Трън / 30 участника /. Общият брой на участниците от ромски произход в този проект е 20.
- „По-добри възможности за обучение и работа на уязвимите групи от Пернишка област“ - реализира се в община Перник. Има 2 групи по 15 човека. Двама от участниците в групите са роми.

Други действащи проекти по ОП „РЧР“ в момента са:

- „Подкрепа за заетост“ – включени са 19 лица от ромски произход;
- „Ново начало – от образование към осигуряване на заетост“ - включени са 3 лица от ромски произход

Населено място	Бр. лица подпомагани по чл.9/ППЗСП за 2012г.	Бр. лица подпомагани по чл.7/ЗСПД към 31.12.2012г.
Перник	314	5659
Брезник	39	349
Батановци	12	172
Черна гора		17
Лесковец		2
Планиница		
Богданов дол	1	20
Дивотино	7	120
Люлин	5	39
Мешица	9	42
Витановци		17
Ярджиловци	7	64
Зидарци		2
Вискяр		
Радуй		
Расник	4	24
Селищен дол	2	8
Кладница	1	62
Рударци	2	73
Студена	6	88
Драгичево	4	123
Боснек		1

Форматирана таблица

Форматирано: Български

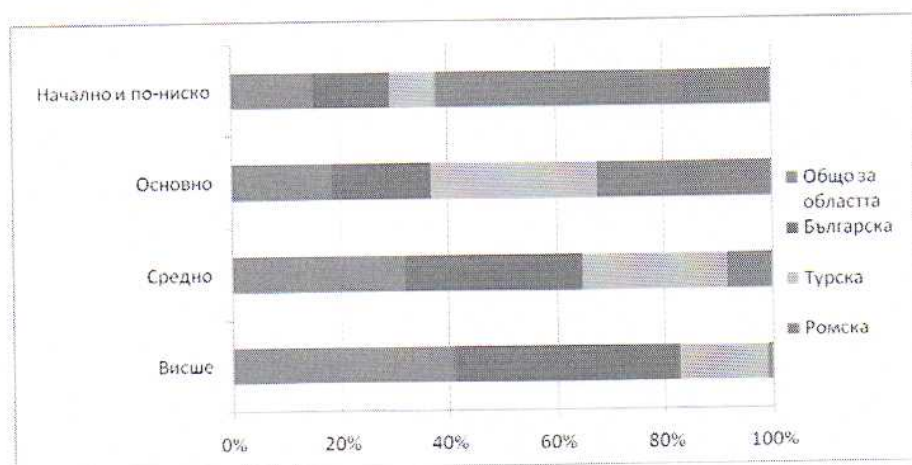
Форматирано: Български

Чуйпетлово		
Кралев дол		32
Голямо Бучино		28
Красава		
Брусник		
Озърновци		
Завала		
Ярославци	1	
Горно Романци		
Долно Романци		1
Бабица		
Гоз		
Арзан		
Гърло	2	4
Видрица		
Муртинци		
Билинци		
Режанци		3
Конска		3
Брезнишки Извор		2
Садовик	1	3
Ребро	1	1
Кривонос		
Слаковци		13
Велковци	3	2
Сопица		1
Ноевци	3	34
Бегуновци		6
Непразненци		
Кошарево	1	4
Станьовци		
Банише	1	1
Ръждавец		
Гигинци	3	5
Долна Секирна	3	4
Горна Секирна		
Душинци		

Форматирано: Български

Образование

Образователната система в област Перник включва 26 детски градини, 2 общински детски комплекса, 23 основни училища, 9 средно-образователни училища, 9 професионални гимназии, 1 гимназия с изучаване на чужди езици, 1 природо-математическа гимназия, 1 помощно училище интернат и 1 университет. В детските градини се обучават общо 3552 деца, разделени в 146 групи, а общият брой на педагогическия персонал е 313. В 182 паралелки се обучават 3750 деца от 1-ви до 4-ти клас, за които се грижат 232 педагогически специалисти. 3358 ученици от 5-ти до 8-ми клас се обучават в 168 паралелки, а броят на учителите е 310. В Университета в Перник са заети общо 76 преподаватели, а общият брой на обучаваните студенти е 195. Данните отговарят на официалните стойности, представени в интернет страницата на Националния статистически институт и се отнасят за учебната 2011/2012 г.

Източник: ТСБ – Пернишка област

На фона на представените данни за образователната структура на населението в областта, впечатление прави високият брой на неграмотните граждани без работа – 511 от общо 657 души или 77,78%. При лицата със средно образование или професионално образование се наблюдава безработица в размер на 5,25%, а най-нисък е процентът на безработица сред гражданите с висше образование – 3,16%.

По данни на Регионалния инспекторат по образованието – Перник, за учебната 2009/2010 година от системата на формалното образование и обучение са отпаднали общо 64 лица или 0,52% от

всички ученици, като 32 от тях са отпаднали в начален етап на основното си образование, 18 в прогимназиален етап на основното образование и 14 в гимназиален етап.

През учебната 2010/2011 г., броят на отпадналите от системата на формалното образование и обучение е 80, което представлява 0,67% от всички ученици за съответната учебна година. Броят на отпадналите ученици в начален етап на основното образование е 28, а този на отпадналите ученици в прогимназиален етап на основното образование – 37. Отпадналите в гимназиален етап на своето образование са общо 15.

Броят на отпадналите ученици в начален етап на основното образование е 25 през учебната 2011/2012 година, 32 ученици са отпаднали в прогимназиален етап на основното образование и 4 в гимназиален етап, като общият брой на отпадналите от системата на формалното образование и обучение през тази учебна година е 61 или 0,53% от всички ученици.

И през трите учебни години най-често учениците отпадат от училищното образование поради натрупването на голям брой отсъствия или поради социални и семейни причини.

Данните сочат запазване на тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование, рано да напускат, или да не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда.

В сравнение с Преброяване 2001 се увеличава дялът на населението в областта с:

- Висше образование като относителен дял от 10% през 2001 г нараства на - 14,2% през 2011 г.

- Средно образование - от 42,7% на 51,1%

Намалява дялът на населението с:

- Основно образование - от 29,5% на 24,3%

- Начално и незавършено образование - от 16,7% на 9,8%

Значителни са различията в образователната структура по местоживее - 89,0% от завършилите висше образование и 81,3% от завършилите средно образование живеят в градовете.

За първи път при настоящото преброяване е включена категорията «никога не посещавали училище». Броят на тези лица е 504, или 0,4%

Броят на неграмотните лица в областта (лицата на 9 и повече навършени години) са 656 лица, или 0,5% от населението на възраст 9 и повече навършени години.

ДАНИИ ЗА БРОЯ НА ДЕЦАТА, ПОДЛЕЖАЩИ ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНА ГРУПА И ПЪРВИ КЛАС И ОБХВАНАТИ В УЧИЛИЩА И ДЕТСКИ ГРАДИНИ В ОБЛАСТ ПЕРНИК

ОБЩИНА	ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА - 5-ГОДИШНИ			ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА 6-ГОДИШНИ			I КЛАС		
	ПОДЛЕЖАЩИ	ЗАПИСАНИ	ОБХВАНАТИ (%)	ПОДЛЕЖАЩИ	ЗАПИСАНИ	ОБХВАНАТИ (%)	ПОДЛЕЖАЩИ	ЗАПИСАНИ	ОБХВАНАТИ
БРЕЗНИК	43	41	95,35	27	24	88,89	35	35	100
ЗЕМЕН	18	17	94,44	23	9	39,13	18	16	88,89
КОВАЧЕВЦИ	5	3	60	6	5	83,33	7	2	
ПЕРНИК	780	752	96,41	699	692	99	757	775	102,38
РАДОМИР	137	116	84,67	153	142	92,81	146	141	96,58
ТРЪН	29	26	89,66	28	19	67,86	29	23	79,31
ОБЩО ОБЛАСТ ПЕРНИК	1012	955	94,37	936	891	95,19	992	992	100,00

На фона на представените данни за образователната структура на населението в областта, впечатление прави високият брой на неграмотните граждани без работа – 511 от общо 657 души или

77,78%. При лицата със средно образование или професионално образование се наблюдава безработица в размер на 5,25%, а най-нисък е процентът на безработица сред гражданите с висше образование – 3,16%.

Данни за ограмотяване на малограмотни и неграмотни възрастни

По проект “Нов шанс за успех” на Министерство на образованието, младежта и науката по оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” за периода от месец юни 2012 г. до месец ноември 2013 г. се провежда обучение на малограмотни и неграмотни лица, както следва:

- в IX Основно училище “Темелко Ненков” град Перник – 39 лица /за начална грамотност и за V клас/
- в Основно училище “Христо Смирненски” град Радомир – 104 лица /за начална грамотност и за V, VI и VII клас/
- в Средно общообразователно училище “Св. Св. Кирил и Методий” град Земен – 11 лица /за начална грамотност/
- в Средно общообразователно училище “Гео Милев” град Трън – 14 лица /за начална грамотност/

Общо за област Перник са преминали курс за ограмотяване 168 лица, като всички са от ромски произход / т.е. те се самоопределят като роми или околните ги определят като такива, напр. групата от 11 човека в Земен/.

Данни за обучение на учители за работа в мултикултурна среда

През учебната 2010/2011 година курс на обучение за работа в мултикултурна среда са преминали учители от област Перник:

- по тема “Преходи и модели за образование в мултиетническа среда” – 8 учители
- по тема “Социализация и интеграция на деца от етнически малцинства” – 9 учители

По проект “Намаляване на отпадането на ромските ученици” на Център “Амалипе” е участвал в обучителен семинар за учители, преподаващи СИП “Фолклор на етносите – ромски фолклор” един учител от Основно училище “Христо Смирненски” Радомир.

По програма “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”, проект “Различни, но заедно в свободното време” за периода от 26.10.2012 г. до 26.09.2013 г. в Основно училище “Христо Смирненски” Радомир ще бъдат обучени и ще работят 43-ма учители.

По оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, схема “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства” на Министерство на образованието, младежта и науката са заявили желание и са включени в курс за обучение 60 учители, които покриват като екипи всички училища в област Перник.

По данни на РИО – Перник общо за област Перник са обучени за работа в мултикултурна среда 121 учители.

Данни за работа с родители

В контекста на съвременния образователен процес отношението учител – ученик – родител има все по-доминиращо значение.

Като цяло родителите активно присъстват в училищата, намиращи се на територията на област Перник. По проект „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти”, родителите са гости на представителните изяви на учениците, които са две в рамките на една учебна

година и за всяка група. За учебната 2012/2013 година сформирани по проекта групи за извънкласна и извънучилищна дейност са 295 с общо 3366 ученици.

По проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес“, родителите се включват в дейностите „Отдых“ и „Занимания по интереси“. Родителите присъстват и участват в представителните изяви на групите за целодневна подготовка, които са ежемесечни.

Здравеопазване

По данни от Националната стратегия на Република България за интеграция на ромите 2012-2020 г., рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания.

Съгласно българското законодателство всички здравноосигурени лица-български граждани, независимо от своето етническо самоопределяне, пол, възраст, социален статус имат право на медицинска помощ, заплащана от Здравноосигурителната каса. Въпреки правото, давано от Закона, се наблюдават и негативни тенденции, свързани със здравословното състояние на малцинствата: висока заболяемост. Сред причините са масовото обедняване, непълноценното хранене, постоянния стрес, нехигиенните жилищни условия, ранните и чести раждания при ромите. Често явление е отказът да се посещава личен лекар поради неплатежоспособност.

Основният проблем при предоставянето на здравните услуги е липсата на достатъчен брой общо-практикуващи лекари, които да осигуряват постоянно здравното обслужване в малките населени места. Друг проблем пред здравеопазването и предоставянето на здравни услуги на населението, е липсата на функциониращи лечебни заведения, които да осигуряват необходимата специализирана здравна помощ.

Поради лошата инфраструктура в ромските квартали, малцинствените общности по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни и инфекциозни заболявания или болести, причинявани от паразити. Поради пренаселеността на кварталите и лошите битови условия, заболяванията често приемат епидемичен характер, като през 2012 г. в област Перник са регистрирани 179 случая на заболяване от хепатит А / известен като „болестта на мръсните ръце“/.

С цел решаването на тези проблеми е необходимо:

1. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст;
2. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население;
3. Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население;
4. Оценяване и наблюдение на здравното състояние на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар-специалист по

акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане;

✓ Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Предоставяне контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата на лица с ниски доходи;

✓ Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране;

✓ Организиране на мобилни консултативни кабинети в населени места, квартали и махали с предимно ромско население по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции;

✓ Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им;

✓ Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;

✓ Активно издирване от личния лекар на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизирание с ваксините, съответстващи на възрастта;

✓ Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца;

✓ Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места;

✓ Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар;

✓ Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза;

✓ Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории;

✓ Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население;

✓ Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и инфекции предавани по полов път;

Реализирани дейности през 2012г.от РЗИ-Перник

РЗИ- Перник, работи в рамките на Здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства.

Целите на отдел „ПБПЗ“ са свързани с повишаване на здравната култура и информираността на етническите малцинства. Много важно за реализирането на дейностите е партньорството в лицето на

Читалище „Рома“-гр. Перник, училищата в които се обучават предимно деца с ромски етнически произход, Младежки информационен център и читалище „Напредък“ в гр. Радомир и здравните медиатори.

В рамките на 2012 г. РЗИ-Перник е провел **21 здравно-образователни дейности** -1 информационно събитие, 1 обучение, 1 анкетно проучване, 4 беседи, 9 дискусии, 1 лекция, 4 видеопоказа, с обхванати 470 лица. Изготвени са **3 информационни материали** на 220 лица: „Права и задължения на пациента“-110 бр. и „Правилно оттеждане на малки деца“-80 бр., „Здравословно хранене на децата“ – 30 бр. Разпространени са **995 здравно-образователни материали** по различни програми: презервативи- 640 бр.; картички по програма „ХИВ/СПИН“ – 300 бр.; плакати по програма „ХИВ/СПИН“ – 5 бр.; брошури „Това не е истинският свят“ – 50 бр.

Важна част от дейността е свързана със сексуалното и репродуктивно здраве, чрез провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране, полово предаваните инфекции. В тази посока са проведени:

- ✓ 1 беседа „Какво знаем за контрацептивите“ в Младежки дом гр. Радомир с майки от ромски произход-обхванати 8 лица.
- ✓ 1 обучение в Читалище „Напредък“, гр. Радомир, с включени теми „Какво (не) знаем за пубертета?“, „Контрацептиви“ и „Полово предавани инфекции“-6 лица.
- ✓ По Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ – проведено е анкетно проучване за полово предаваните инфекции, анкетирани са 67 лица;
- ✓ Проведени са 3 дискусии на тема ХИВ/СПИН с обхванати 89 лица.

Един от основните акценти в профилактичната дейност е храненето. Целта е да се предостави знание за храненето на кърмачетата, малките деца, както и да се научат хората на правилен хранителен режим, като важна профилактична мярка за намаляване на риска от заболявания. В тази посока са проведени следните дейности:

- ✓ 3 бр. дискусии, обхванати 58 лица от етнически произход;
- ✓ Изготвен е и разпространен информационен материал „Правилно оттеждане на малки деца“;
- ✓ Изготвен е и разпространен информационен материал „Здравословно хранене на децата“.

Проведени са 3 беседи за значението и ползите от редовното прилагане на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар.

Организиран са и са проведени беседи за запознаване с начините за предпазване с някои от най-разпространените болести.

- ✓ По Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Р. България са проведени 4 видеопоказа и 1 дискусия. Обхванати 83 лица;
- ✓ Проведена е 1 дискусия на тема „Хепатит А“- обхванати 7 лица.
- ✓ 1 лекция на тема „Добрата лична хигиена-основна профилактична мярка за предпазване от заразни болести в Младежки информационен център гр. Радомир с обхванати 18 лица.

Освен това отдел ПБПЗ, Дирекция „Здравен контрол“ работи и по периодически провеждане на беседи от за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, наркотични вещества и за предимствата на здравословния начин на живот. В тази посока са проведени:

- ✓ По програма „Наркотици“ – организирано и проведено 1 здравно информационно събитие- обхванати 30 лица;
- ✓ По програма „Околна среда“ е проведена 1 дискусия. Обхванати 16 лица;

Здравни медиатори

На територията на Област Перник има назначени четирима ромски здравни медиатори, които работят в Общините Перник, Брезник, Трън и Радомир.

РЗИ- Перник работи в сътрудничество с тях и при необходимост те се обръщат за съдействие към инспекцията.

Извършени прегледи с мобилни кабинети

РЗИ-Перник работи в изпълнение на целите, заложи в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) в направление „Здравеопазване“, организирана от Националната мрежа на здравните медиатори и Националният съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси с подкрепата на Министерство на здравеопазването и Програма „Превенция на ХИВ/СПИН“, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария. В рамките на Кампанията на територията на Областта бяха предоставени 2 *мобилни кабинета* за детски болести и АГ-кабинет.

Общия брой прегледи/изследвания в Област Перник е 389. През АГ кабинета са преминали 149 лица. От тях 121 лица са без заболявания, а 28 са с диагностицирани заболявания.

Извършените прегледи/изследвания с мобилен детски кабинет на територията на Област Перник са 114 бр. – 57 лица са без заболявания и 57 с диагностицирани заболявания. Броят имунизирани лица до 18 год. с Хаврикс/срещу Хепатит А е 29 лица.

Във връзка с провеждането на кампания за реализиране на Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012-2020/ в направление „Здравеопазване“, организирана от Националната мрежа на здравните медиатори с подкрепата на Министерство на здравеопазването на територията на Област Перник мобилните услуги са предоставени от Асоциация „Здраве и бъдеще“ и са проведени общо 126 изследвания. От тях 63 са в гр. Перник, 34- в гр. Трън, 21 в гр. Брезник и 8 в гр. Радомир.

Поради неизградената или лоша инфраструктура в селищата и махалите, представителите на ромската общност по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити.

Изключително сериозен проблем в ромските махали в България и в частност област Перник, представляват инфекциозните заболявания. Пренаселеността на кварталите и жилищата силно затруднява изолацията на вирусоносителите и заболяванията често приемат епидемичен характер.

Друг сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

Данни за имунизационния обхват при рисковите групи през 2012 г.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ И МЕРОПРИЯТИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ:	МЯРКА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ИЗПЪЛНЕНИЕ
ОСИГУРЯВАНЕ НА ВИСОК ИМУНИЗАЦИОНЕН ОБХВАТ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ПЕРНИШКА ОБЛАСТ, ПРИ ПЛАНОВИТЕ ИМУНИЗАЦИИ И РЕИМУНИЗАЦИИ СЪГЛАСНО ИМУНИЗАЦИОННИЯ КАЛЕНДАР НА СТРАНАТА	100% Събиране данни; Провеждане: -срещи; -имунизации; -контрол		100% Събиране данни; Провеждане: -срещи; -имунизации; -контрол
Своевременна и пълна информация за новородените, подпомагане на избор на общопрактикуващ лекар (ОПЛ) в родилно и неонатологично отделение в МБАЛ „Р. Ангелова“, проследяване на избор на ОПЛ	100% Събиране данни; Провеждане: -срещи; -имунизации; -контрол		100% Събиране данни; Провеждане: -срещи; -имунизации; -контрол
Събиране на данни за новорегистрираните деца от ОПЛ и РЗОК;		тримесечие, полугодие, годишно	
Получаване на данните за новородените в родилно отделение и проследяване на избора на ОПЛ;		Ежемесечно	
Картотекиране на деца без ОПЛ в имунизационния кабинет на РЗИ – касае се за деца от ромски семейства, откривани най-често при извършвани епидемиологични проучвания по повод на заболяване от ОЗБ.	100%	Ежемесечно	При епидемиологичните проучвания са открити 20 деца в имунизационна възраст, временно пребиваващи в община Трън, които се планират и обхващат с имунизации от екипи на О ПЕК.
Работа с контингенти без личен лекар:	100% имунизиране		100% имунизиране
Издирване на децата без ОПЛ;	100%	до една седмица от установяване, че няма ОПЛ	
Картотекиране на децата без ОПЛ;		веднага	
Организиране реимунизирателно на децата в Имунизационния кабинет на РЗИ;		веднага	
Получаване на списъци на децата без ОПЛ от детските заведения и училищата		Веднага при откриването им	
Поддържане на постоянна връзка и взаимодействие с РЗОК по проблемите на имунопрофилактиката	100%		100%
Съвместно с РЗОК, общините в Пернишка област и неправителствени организации провеждане на разяснителна работа сред родителите за избор на ОПЛ на децата им.	беседи срещи	периодично	
Популяризиране чрез СММ възможността за избор на ОПЛ и местата за имунизирателно на деца без личен лекар	интервюта	ежемесечно	
Обучение на медицинския персонал:	100%		100%
Организиране предоставянето на листовка “Децата са по-ценни от хляба” на родилките в болничните заведения на бременните в женска консултация, чрез техния личен лекар.	срещи	ежемесечно	600 листовки

Върховенство на закона и недискриминация

Ролята на полицейската институция на съвременния етап изисква качествена промяна в отношенията ѝ с обществото. Полицията следва да отчита специфичните проблеми и потребности на всички граждани, да работи активно с рисковите социални групи, да създаде действащи механизми за партньорство с институциите, отговарящи за обществения ред и сигурност. Съобразяването на полицейската дейност с очакванията на гражданите като нейни потребители ще доведе до повишаване авторитета на полицията и качеството на живот на гражданите.

Моделът "Полицията в близост до обществото" е проактивен и децентрализиран. Той работи с причините за престъпността, а не само с нейните последици. В контекста на този модел полицейският служител осъществява дейността си в непрекъснат контакт с местната общественост, като повишава способността на населението за разрешаване на собствените му проблеми и го окуражава към съпричастност и взаимно подпомагане.

Обществото желае решаването на комплекс от въпроси, свързани с осигуряването на обществен ред и сигурност. Тези въпроси понастоящем се решават приоритетно от органите на МВР, въпреки че редица централни и регионални институции имат законоустановени правомощия, свързани с осигуряване сигурността и безопасността на гражданите.

В отговор на необходимостта от засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за превенция и социализация през учебната 2012-2013 г в общините **Перник, Брезник, Радомир и Земен** ще работи **Детска полицейска академия**. В нея участват ученици от български и ромски произход на възраст **10-14 години**. Детската полицейска академия има **обучителна, възпитателна и корекционна цел**, насочена към развиване на силните страни на учениците и цялостното им личностно развитие. Затова тя ще премине под надслов "Училище за живота". Основната задача е **преодоляване на насилието**, агресивното поведение и асоциални прояви на деца. Децата ще преминат **специализирано обучение в пет модула**:
1. Ролята на полицията и нейната структура;
2. Безопасност;
3. Законът;
4. Пожарна безопасност и защита на населението;
5. Първа долекарска помощ.

Така подрастващите ще се запознаят с различните страни на полицейската работа, ще се научат да се грижат за своята безопасност и за безопасността на другите, да помагат на хората в беда, да работят в екип. Заниманията ще се провеждат на територията на ОДМВР - Перник, РУП - Перник, РСПБЗН и съответните училища. С групите ще работят **инспектори детска педагогическа стая**, полицейски инспектори от **охранителна и криминална полиция**, служители от дежурните части и от **сектор "Пътна полиция"**.

Като обучители са привлечени и служители от сектор **"Борба с организирана престъпност"** - Перник, **огнеборци**, експерти от Областния съвет на **Български Червен кръст** и доброволци на Българския младежки Червен кръст от областта, психолози, неправителствени и правителствени организации.

Съществува необходимост да се подобри координацията между институции и ромски лидери и НПО и да се установят механизми за партньорство, които да доведат до успешното постигане на общата цел.

Култура и медии

На територията на област Перник функционира РЕКИЦЧ /Регионален експертно-консултантски и информационен център „Читалища“/. Този център подпомага на областно ниво националната политика към читалищата, основана на принципите на децентрализация, съхраняване на местните традиции и активно гражданско участие.

Направления в дейността на РЕКИЦЧ „Читалища“ Перник:

- Поддържане и актуализиране на база данни за читалищата в областта. Включване на наличните данни в националния регистър на народните читалища.
- Осъществяване на методическа и експертно-консултантска дейност. Разработване на експертни становища по състоянието и проблемите на читалищата.
- Организиране и участие в осъществяването на обучителни програми, курсове и други квалификационни дейности.
- Подготовка и подпомагане на читалища при разработване и участие в проекти. Организиране и провеждане на регионални срещи по проблемите на читалищата. Насърчаване и популяризиране на нови идеи и мислене в читалището.
- Координиране работата на читалищата в териториалната библиотечно-информационна мрежа в Област Перник и подпомагане модернизирания им като основни културни и информационни центрове за местната общност.
- Подпомагане дейността на народните читалища в сферата на опазването и популяризирането на нематериалното културно наследство и любителското творчество.

На територията на областта действащи са 83 народни читалища, като само едно от тях е ромско / НЧ „Рома-2001г.“/.

От години, по установена традиция в област Перник се отбелязват ромските празници:

- 14 януари - Банго Василий / Ромската Нова година;
- 08 април- Международен ден на ромите;
- 10 юни- Международен ден на ромската жена;
- 15 август –Бари Богородица/ Голяма Богородица

По отношение на медиите в област Перник има 1 местна телевизия – „Кракра“, предоставяща широк спектър от програми: новини, публицистика, развлекателни, музикални, детски, културни и други предавания.

Радиостанциите, отразяващи събитията в областта са Радио „PRO FM“, Радио „Кракра“, Радио „Ултра“, „Pernik News“, Радио „Фокус“. В област Перник се излъчва и Общинско радио, което предава заседанията на Общинския съвет, новини от град Перник и страната и други емисии. На територията на областта има и електронни сайтове, отразяващи по-важните събития в областта: miroglad.com, dobrinite.com, perunik.com, pernik.org, ipernik.com, zapernik.com, radomirsko.com др.

В област Перник действат и няколко печатни медии.

„Градски вестник“ е частен ежедневник, който се разпространява на територията на цялата област и информира гражданите относно икономическия, финансовия, политическия, спортния и културния живот. Вестник „СъПерник“ е пернишки таблоид, който се издава ежедневно. В град Перник се издава и списание „Life at city“, което представлява културно-информационен гайд на града.

4. ВИЗИЯ

Социалната интеграция е предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество.

Интеграцията на ромите и на българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики и последващ просперитет в обществото.

5. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите и на българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществен и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряване на качеството на живот при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

6. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ И ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Принципи:

Водещи принципи и цели при изпълнението на Областната стратегия са:

- 1) Конструктивни, прагматични и недискриминационни политики;
- 2) Изрична, ясно определена, но не изключителна насоченост;
- 3) Межкултурен подход;
- 4) Приобщаване към мнозинството;
- 5) Осъзнаване на измерението за равенството между половете;
- 6) Трансфер на основани на фактите политики;
- 7) Използване на инструменти на ЕС;
- 8) Участие на регионалните и местните власти;
- 9) Участие на гражданското общество;
- 10) Активно участие на ромите.

Хоризонтални аспекти:

Политиките за интегриране на ромите и лицата в неравностойно положение от други етнически групи представляват неразделна част от общонационалните политики за повишаване благосъстоянието на българския народ.

Стратегията обединява действащите стратегически документи и планове за развитие на отделните сектори на областно ниво. Основни подходи при изпълнение на дейностите:

- Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на различни форми на неравнопоставеност във всички обществени сектори. Утвърждаване на позитивни обществени нагласи към ромската общност;

Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на традиционни практики в ромската общност, които засягат правата на жените и децата;

- Интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се с цел постигане на видима промяна на конкретно населено място /квартал, махала/.

Цели на областното планиране:

- Ефективност на предприетите действия и оптимизиране на използването на ресурсите (финансови и човешки ресурси, материална база и социална инфраструктура);
- Развитие на междусекторното сътрудничество и взаимодействие за намиране на устойчиви решения за стимулиране на социалното включване на уязвимите етнически общности и маргинализираните групи в област Перник и нейните общини;
- Планиране на дейности, обхващащи територията на цялата област или на две или повече общини, които да решават специфични проблеми на маргинализиран етнически групи и изключени етнически общности, които надхвърлят възможностите на отделните общини;
- Съответствие на предприетите действия с реалните потребности на маргинализираните групи.

ПРИОРИТЕТИ:

ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ, ЗАЕТОСТ, ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, КУЛТУРА И МЕДИИ.

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Специфични цели:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование.
2. Повишаване на качеството на образование в училищата, в които учат предимно ромски деца.
3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.

4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.
5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.
6. Приобщаване и приемане на родителите към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.
7. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Откриване на почасови, сезонни и съботно-неделни групи в детските градини;
- ✓ Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас включително;
- ✓ Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от уязвими етнически групи. Допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин;
- ✓ Периодично участие в конкурси за проекти по Стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на Центъра за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ, ОПРЧР и други подходящи донорски програми);
- ✓ Включване на допълнителни компоненти, които подпомагат въвеждането на ИКО към формулата за определяне на училищния бюджет;
- ✓ Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите групи и техните връстници, в интеграционна мултикултурна среда;
- ✓ Създаване на клубове по интереси; сформирание на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти;
- ✓ Презентиране и провеждане на проучвания, провеждани от деца и ученици, свързани с културната им идентичност;
- ✓ Установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище, разработване и апробиране на методология за наблюдение на национално, регионално и местно равнище;
- ✓ Прилагане на модел за осъществяване на мониторинг на процеса на образователна интеграция на деца, ученици и студенти от етническите малцинства;
- ✓ Изследване на ефективността на инструментите на политиката, насочена към подобряване на достъпа до образование и намаляване броя на неохванатите и ранно напусналите деца и ученици;
- ✓ Насърчаване на отговорно родителско отношение. Ефективни санкции срещу родители, които нарушават разпоредбите на чл. 53 от Конституцията на Република

България и чл. 7 от Закона за народната просвета, според които училищното обучение до 16 – годишна възраст е задължително;

- ✓ Увеличаване на ромските деца в системата на предучилищно образование;
- ✓ Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от предучилищното образование;
- ✓ Превенция и ограничаване на ранното отпадане;
- ✓ Ограмотяване на възрастни роми;
- ✓ Организиране на курсове за придобиване на квалификация за част от професия чрез модулно обучение;
- ✓ Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г.;
- ✓ Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства или обществени съвети;
- ✓ Съвместни форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители;
- ✓ Осъществяване на контрол върху приемните детски градини и училища за недопускане по етнически признак обособени групи и паралелки;
- ✓ Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца;
- ✓ Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

Регионалният инспекторат по образование при Министерството на образованието младежта и науката е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Образование”.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Специфични цели:

1. Намаляване на детската смъртност;
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст;
3. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население;
4. Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население;
5. Оценяване и наблюдение на здравното състояние на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически групи.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар-специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане;
- ✓ Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Предоставяне контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата на лица с ниски доходи;
- ✓ Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране;
- ✓ Провеждане на генетично консултиране и изследване на засегнати семейства и общности;
- ✓ Провеждане на дородова диагностика на бременни жени в риск;
- ✓ Организиране на беседи в квартали и махали с предимно ромско население по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции;
- ✓ Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им;
- ✓ Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;
- ✓ Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари;
- ✓ Активно издирване от личния лекар на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизирание с ваксините, съответстващи на възрастта;
- ✓ Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца;
- ✓ Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места;
- ✓ Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар;
- ✓ Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза;
- ✓ Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно-съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории;

- ✓ Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население;
- ✓ Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и инфекции предавани по полов път;
- ✓ Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза;
- ✓ Разширяване сътрудничеството на личните лекари със здравните медиатори и студентите по медицина от ромски произход;
- ✓ Осигуряване трудовата реализация на здравните медиатори и текущото им обучение;
- ✓ Организиране и провеждане на кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести;
- ✓ Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот;
- ✓ Разработване и реализация на програми за превенция на трафик на хора и сексуално насилие сред лица от ромската общност;
- ✓ Въвеждане на интерактивни сесии по здравно и сексуално образование в училищата с предимно ромско население като част от задължителната учебна програма;
- ✓ Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.

Регионална здравна инспекция е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Здравеопазване“.

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Специфични цели:

1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
2. Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;
3. Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
4. Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;

5. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура;
6. Изграждане и рехабилитация на социални жилища;
7. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от домовете, които обитават;
8. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура;
- ✓ Разработване на общински програми за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- ✓ Идентифициране на подходящи терени;
- ✓ Уреждане въпросите със собствеността на терените;
- ✓ Отреждане на терените – общинска собственост, за жилищно строителство;
- ✓ Изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- ✓ Изработване на специализирани карти;
- ✓ Актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени;
- ✓ Изработване на подробни устройствени планове на новоотредени терени;
- ✓ Проектиране на техническа инфраструктура
 - водоснабдяване
 - канализация
 - улична мрежа
 - благоустрояване;
- ✓ Изграждане на обекти от техническата инфраструктура;
- ✓ Изградени нови социални жилища;
- ✓ Рехабилитирани съществуващи социални жилища;
- ✓ Осигуряване на алтернативно жилищно за настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими ромски семейства от домовете, които обитават;
- ✓ Проучване на възможността за усъвършенстване и допълване на законодателството в областта на достъпа до жилища;
- ✓ Реконструкция на обекти на образователната инфраструктура ;
- ✓ Реконструкция на обекти на културната инфраструктура;
- ✓ Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура.

Общините и РО на НСК при РДНСК са водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Подобряване на жилищните условия”.

4. ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Специфични цели:

1. Осигуряване на достъп на ромите и друго живеещо при подобни условия население от областта до пазар на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост.
2. Ограмотяване, квалификация и преквалификация на роми и друго живеещо при подобни условия население, включително и на заети в професии, традиционно характерни за етноса /дърводобив, билкарство, цветарство, строителство и ремонт на покриви и пътища/.
3. Насърчаване на заетостта на "зелени работни места" чрез субсидиране на работни места в екологични дейности за създаване на качествена заетост и опазване на околната среда.
4. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес.
5. Стимулиране на трудовата мобилност сред общността в областта за достъп до сезонни работни места и работни места в значими инфраструктурни проекти /селско стопанство, строителство на магистрали и пътища/.
6. Развитие и усъвършенстване на мрежата от трудови медиатори в общините с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население за активизиране на неактивните и продължително безработните лица.
7. Задълбочаване на социалния и граждански диалог, привличане за партньори лидерите сред общността в областта, ромските НПО и бизнес субекти.

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- ✓ Организиране на обучителни курсове за безработни лица:
 - а) мотивация за активно търсене на работа;
 - б) професионална ориентация;
 - в) професионална квалификация, в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове;
- ✓ Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове;
- ✓ Обучения по ключови компетентности, "Инициативност и предприемачество" или „Обществени и граждански компетентности“ към съответното професионално обучение;
- ✓ Организиране на мотивационни курсове (в рамките на годишните програми за обучение по НПДЗ и други планове);
- ✓ Обучение по стартиране и управление на собствен бизнес;
- ✓ Провеждане на курсове за обучение на служителите в бюрата по труда за придобиване на специфични умения за работа с представители на ромското население и други етнически малцинства;
- ✓ Срещи, семинари, дискусии, кръгли маси, кампании.

ДБТ – област Перник е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Заетост“.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- ✓ Осигуряване на добро функциониране и развитие на правната уредба, на институционалните структури и на инструментариума за защита от дискриминация, с което да се повишат гаранциите за ефективна защита на правата на ромите, тяхната равнопоставеност, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.
- ✓ Интегриране на потребностите, проблемите и правата на ромите в общите интеграционни правителствени и секторни политики (мейнстрийминг) и едновременно с това предприемане на временни насърчителни (позитивни мерки), за преодоляване на дискриминативни практики и постигане на равнопоставеност във всички обществени сектори.
- ✓ Повишаване на участието на ромите и друго живеещо при подобни условия население в държавната администрация на регионално ниво и местната администрация.
- ✓ Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.
- ✓ Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.
- ✓ Повишаване на административния капацитет и чувствителността на служителите и управленския състав в администрацията на всички нива по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетнична и мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане на политики за интеграция на ромите. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи.
- ✓ Подобряване на ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.
- ✓ Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.
- ✓ Насърчаване на културния плурализъм в медиите и прилагането на професионалните стандарти за етично отразяване на въпросите на ромите.
- ✓ Насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена.
- ✓ Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.
- ✓ Засилване на работа със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.

- ✓ Машабни разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация.
- ✓ Засилване работата на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.

ОД на МВР – Перник е водеща отговорна институция за изпълнението на мерките в приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

КУЛТУРА

Оперативна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

Специфични цели:

1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция.
2. Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот на различни нива.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Разработване и реализиране на програми за културна и социална интеграция на областно и общинско ниво като част от областните и общински програми за развитие;
- ✓ Програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки”, която обхваща регионалните и читалищни библиотеки, включително и в градове със смесено население и села с почти изцяло ромско население;
- ✓ Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската;
- ✓ Популяризиране на ромската култура чрез общия културен календар на Министерството на културата.

Читалищата на територията на Пернишка област са водещи при изпълнение на целите в Областната стратегия в приоритет „Култура”.

МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата” в печатните и електронни медии.

Конкретни дейности за постигане на целта

Подаване на редовна и подробна информация към регионалните медии за събития от всички сфери на живота на ромската общност в област Перник.
ОССЕИВ е водеща институция при изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Медии“ в сътрудничество с регионалните медии – печатни издания, кабелна ТВ и радиостанции.

7. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА И СТРУКТУРИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ

Централно координационно звено (ЦКЗ) е секретариата на Националния съвет по етнически и интеграционни въпроси (ННСЕИВ) и координира цялостния процес по областното планиране на национално ниво и мониторира изпълнението на областните стратегии и общинските планове. Областната стратегия е функция на анализа на потребностите на конкретните общини и същевременно, там където е необходимо отчита, координира и обединява усилията на повече от една община за решаване на общи проблеми.

Основен подход следва да бъде интегрирания и териториален подход.

За да се улесни изпълнението на вече приетата областна стратегия се залагат конкретни отговорности за организация и координация на конкретните мерки и дейности, които се осъществяват от всички участници в процеса на планиране.

Структурата за координация на областно ниво е главното действащо звено за съгласуване на дейностите между общините и включените заинтересовани страни за оперативното изпълнение на областната стратегия.

Със Заповед на Областния управител се създава Областен координационен съвет (ОКС), който включва основните участници в разработването на областната стратегия и общинските планове за действие, както и общинските координатори, които имат пряко отношение или са ангажирани с изпълнението на интеграционната политика в съответната община.

По предложение на ОКС могат да се създават целеви екипи/комисии/временни работни групи, които при необходимост да изпълняват конкретни задачи по изпълнение на областната стратегия. ОКС съгласува своята дейност с Областния съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси.

Със Заповед на Областния управител се създава звено за мониторинг и оценка на изпълнението на Областната стратегия, неразделна част от която са общинските планове за действие.

Тъй като общините отговарят за цялостното изпълнение на Общинските планове на действие на собствената си територия, всяка община следва да обособи подобни структури за координация на общинско ниво, съобразно с местните нужди.

Областната стратегия и Общинските планове за действие са отворени системи, те следват динамиката на промяната в развитието на различните показатели, които определят възникването на нови потребности.

За оперативното изпълнение на дейностите със Заповед на Областния управител се обособява Звено за мониторинг и оценка. В същата заповед се определят задълженията за координация на дейности по мониторинг и оценка на областното планиране, включени в длъжностните им характеристики.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в Пернишка област се очаква следният ефект и въздействие:

- Засилване на политиките на социално включване в Пернишка област;
- Синхронизиране на визията за развитието на етноинтеграционните процеси на всички нива – общинско, областно и национално;
- Съответствие на областната стратегия на националните и европейските приоритети в сферата на интегрирането на маргинализираните етнически групи;
- Осигуряване на актуална информация и детайлизирана картина на проблемите и потребностите от интегриране на маргинализираните етнически групи;
- Съпоставимост на разработената областна стратегия и общински планове за действие в резултат от прилагането.

Осигуряването на активното участие на ромите на територията на областта е от ключово значение. Ромите участват не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма. Проектът на настоящата Областна стратегия се утвърждава от Областния управител на област с административен център Перник и е израз на интеграционната политика за стратегическото развитие.